

Amiről egy elnyűtt napló mesél

Gömbölyödtek a számok, nőttek a milliók a terv folyamán a szegedi Dohánygyárban

Ez a szegedi Dohánygyár üb. lóája. Az asztalon különböző jegyzetek, brossurák, jegyzőkönyvek, szép sorjában összerakva. — Buda István, a gyár termelési felelőse ül az asztal mellett, villogatja a különböző irásokat — most cseng a telefon sebesen kap utána: *Halló, az UB. irodát!*

Gyártás?

Az irattartó szekrény

ajtaja nyitva. Az iratesomók közül most egy avasodni kezdő napló kerül elő. Sarkai a sok használat miatt felgyűrődtek. Három évet ezelőtt még fehér fehéret, de ma halványzárka. — Az első lapon csak ennyi: A szegedi Dohánygyár termelési naplója. 1946 augusztus 1. — Még egy elmosódott pecsét és két kusza piros zsinórszál az első oldalon. A végei kirojtolóztak. Ebből ugyan még nem sokat lát a kíváncsiságos, de enélkül többet már a következő oldalon. — Az első szám mindjárt egymillió százezer. Ez a másik 98 ezer ötszáz és így tovább.

A legutolsó számnál

már összegezték is: havi termelési eredmény 31 ezer ötszáz szivarka és 200 ezer csomag pipadohány. Dátum: Szeged, 1946 augusztus 31. Az aláírás olvashatatlán. Ugyanígyen a következő oldal is, csak a számok különböznek. Minél több lap pereg el annál nagyobb számokkal találkozunk. — Buda István most egyszerre vagy husz lapot hajt, legyűri az inge ujját, mosolyogva nézi a legutolsó számot. A számok itt már nem hárommal, hanem öt-tes kezdődnek. A nagyságtól alig lehet kiofvadni. Mennyi is ez? 52

Tehát a múlt hónapban termeltünk 52 és fél millió ci-

garettát és 440 ezer csomag dohányt. — A lap alsó sarkára piros ceruzával ki is van már számolva, mennyivel több a termelés most. A piros betűk és számok azt mondják: a hároméves terv alatt a havi átlag 21 millió cigarettát és 240 ezer csomag szivarka dohánnyal szaporodott.

Buda elvtárs kis pirosköltés brossurát vesz elő az asztalról, kinyitja a második oldalon. A reakciók is beszéltek 1946-ban. Olvassa a vastagon beültött betűket. *Ujjáépíteni, az életszínvonalat emelni, beruházni egyszerre nem lehet.*

Pártunk erre ezt

mondta — *»Hároméves terv-*

Új gyermekjátékszólerek Szegeden

Ot éves tervünk a szegedi gyermekek számára is sok kellemes meglepetést tartogat.

Többek között a Szabadság-teret, a Csillag-teret gyer-

mekjátékszólerek építik át és el látják mindazokkal a játékszerekkel, amelyek a gyermekek számára örömet és szórakozást jelentenek.

Most újra berreg

a telefon: *Buda elvtárs jöjjön át kezdődik a brigádertekezte!*

A HID ALATT MÁR választottak

Kalapácskopogás, szekerecsattogás és fűrészs-ziszegés zenél az új közúti híd alatt. A híd tetején lassan erősödő, később halkuló kocsizörgés hallik. Ha az első elenyészett, akkor jön a másik. Néha belevijog a megszokott morajba a fent közlekedő villamosról egy-egy kalauz sípja. De ez nem zavarja a hídfejtők munkáját.

— *Ide jön a Szálán-kép! Ide Leniné!... Ez meg a Rákosi-kép kerete* — magyarázza Hegyi János

bácsi, az ácszakosztály bizalmi-ja. Transzparenszeket készítenek május 1-re.

— *Vasárnap lesz a hídunk keresztelése. Örülünk, hogy mi adhatjuk a hidra az új köntöst, melyben hosszú időn keresztül ünnepelt majd a hároméves terv sikerét!* — mondják a hídfejtők.

Egyszerre éles, reszkető síphang hasít az ácsok és a festők kopogásába. A munkavezető sípolt. Dél van. Megszólalnak a harangok a Dóm-téren és Ujszegeden. Szerszám helyett kenyér, szalonna, retek, vereshagyma kerül a kézbe.

A híd alatt a festők kiöntötték a miniumtól piros kézmósó vizet. A víz beszivárgott a földbe, csak a festők maradt a sárga rögök tetején. Oda néhány méternyire telepedett ebédhez a hatvannegy ács és festő. Egy élére állított pallódészának támasztva hátát ül a közepen Kalmár elvtárs és falatozik. Ebéd után rágyújt a hosszú, egyeneszárú pipájára.

Az ujszegedi templom torony-órája nagy lustasággal negyed egyet koppant. Hegyi János Kalmár elvtárs mellé áll. Most egy-két kérdést megbeszélnek, de előbb cigarettát sodor.

Egy-két mondat után máris a választásokra terelődik a szó. — *Eltvársak, Petőfi szava még most is nagyon aktuális. »Ez a kérdés választatok!«* — s jobbkezével a fejük feletti új közúti hidra mutat. Balkeze mutatja pedig a felrobantott vasúti híd roncsa felé irányul.

Ezután a jobb körülmények, az életszínvonal kerül szóba.

— *Nekünk tették le tegnapelőtt a Faragó-utcai második munkásbérház alapkövét... A Kálvária-ut ut új fonógyár is nekünk ér...* Hidak tömegét vertük már folyóinkon. Most ezzel a választással egymáshoz is újabb hidat verünk. Olyant, amit nem lehet felrobantani. Így van-e elvtársak?

— *Igy-a...*

Újra felhasít a sípszó. Vége az ebédszünetnek. Horváth And-

LEHET és érdemes tanulni

A Diákjóléti Hivatalon keresztül ösztöndíjakkal, utasegélyekkel, menzával segít az egyetemi hallgatókon a népi demokrácia

A délelőtti órákban sűrűn nyílik az Egyetemi Diákjóléti Hivatal irodájának ajtaja. A szobákban ütemesen kattognak az írógépek. Tíz alkalmazott intézi az egyetemi és főiskolai hallgatók ügyes-bajos dolgait, akik odaállnak az asztalok elé és előadják a kéréseiket. S a Diákjóléti Hivatal segít rajtuk, hogy könnyebben és jobban tanulhassanak.

Vannak, akik menzakedvezményt kérnek, tankönyvet kölcsönöznek. Ha nehéz anyagi helyzetbe kerülnek, rendkívüli segélyt kérnek. A diákjóléti hivatal minden esetben meghallgatja és teljesíti a hallgatók jogos kérését.

Teljesült a kérésük

Feledő László és Szollár Ede orvostanhallgatóknak is, akik január elején ösztöndíjat kértek. Azóta már negyedszer kapják meg a havi kétszáz forintos ösztöndíjat. És nem ők az egyetlenek, hanem még igen sok diákot részesít ebben a szinte fiz-

tésszámba menő ösztöndíjban vagy kisebb-nagyob tanulmányi segélyben a népi demokrácia.

— A népi demokrácia biztosította számomra a tanulást, a kitűnő eredmény elérésének lehetőségét — mondja. Feledő László. — Ösztöndíjakkal és egyéb kedvezményekkel, kollégiumi támogatással nyugodtan kérem a tanulást. Az öt éves terv pedig még tovább lehetőségeket biztosít. Nemcsak lehet, de érdemes is ma tanulni, diéknak lenni.

Ujabb és újabb arcok

tűnnek fel a hivatalban. Nem is csoda, hiszen több mint negy-száz hallgató kap ösztöndíjat. Az egyetemi Diákjóléti Hivatal a felszabadulás óta egyre fokozottabb mértékben támogatja az egyetem rászoruló és arra érdemes fiataljait, akik tanulmányi téren és diákmozgalmi munkájukban a legbecsületesebben végzik feladatukat.

— Ez a kimutatás mindent elárul — mondja Tóti Lajos elvtárs, a diákjóléti hivatal titkára. — Nézzük csak meg! az 1946/47-es tanévben 82.566, 1947/48-ban már 105.755, ebben az évben pedig csupán márciusig

218 475 forint segélyt

osztottunk ki a hallgatóknak. Ebben a tanévben még további 25.000 forintot osztunk ki. De nemcsak ösztöndíjakban részesülnek az egyetemi és főiskolai hallgatók. Menzakedvezményt, tanulóköri jutalmazást, sendkívüli segélyt, ruhasegélyt is juttatunk a rászorulóknak.

Az egyetem padjában gondtalan fiatalok, a dolgozó nép fiataljai. Érzik a dolgozó nép támogatását, fokozott derűlátással tekintenek a jövőbe. Arcukról élekedv munkakedv sugárzik, mintha ezt mondanák: milyen jó fiatalnak lenni, tanulni, készülni a még biztatóbb jövőre

(Cs. J.)

Zsókáék a Széchenyi-téren

A Széchenyi-tér lassan felveszi sokszínű nyári köntösét. Versengve zöldelnek a ják, a smaragd-zöld pázsit, itt is, ott is kipattan, felfestlik a virágok bimbója.

Délelőtlönként, kora délutánonként gyermekszereg lepi el a tér egyes részeit. A szovjet hősi emlékművek körül külön parkírozó helye van a gyermek-kocsiknak. A kocsiból pulókok gyermekarcok kandákolnak ki, a két, barna gyermekszemcskék kerekre táglulva nézik az élet számokra új, ezernyi csodáját, a fákat, virágot, madárakat, a zibongó uttoró, vagy uttoró-jelölt népséget, az emlékművek fehér márvány obeliszkjét, a térre-fénylő ót-égy csillagokat.

A szovjet hősök áldozata nem volt hiábavaló. Szabad, bőséges és egyre szépülő jövőnek néző virágok nő fel az emlékműket körül szegedi obeliszkék árnyékában. Evől-évre több gyermek-kocsi sorakozik fel a hűvös kőpadok mellett, a ropós kávékon. Egyre több gyermek hancurozik rövidesen a forró napokon a város háza elétti medence frissítőjében.

Egyre több fiatal mama kukkan fel a város többi részén: a Stefánidn, a Móra-nakban, az ujszegedi ligetben. A hőcsődékekben szaporodnak a gyermekszírs, az üzem nap-életről már havonta több

szűknek bizonyulnak Szeged minden ilyen intézménnyel rendelkező vállalatában. Az anyakönyv hivatalban pontosan, statisztikailag kimutatható a gyermekszületések emelkedése a felszabadulás után. A születést arányszám jóval meghaladja a felszabadulás előtti átlagot.

1945: 1568, 1946: 1765, 1947: 2008, 1948: 2223.

Igy emelkedik a születések száma Szegeden.

Hogy miért? Kézdi Sándorné, a nyolchónaops Kézdi Zsóka boldog kismamája régtől megajja a választ: javulnak a viszonyok.

Igen, javulnak a viszonyok! Javulnak, mert sikeresen ujjáépült az ország, eredményes befejezéshez közeledik a hároméves terv. A magyar nép a munkásosztály és pártja vezetésével sorozatosan újabb és újabb politikai és gazdasági sikereket ért el. És a sikerek folytán emelkedik az életszínvonal, mind több és több lehetőség és körülmény biztosítja Kézdi Zsókaék felnevelését és jövőjét.

A Zsóka, a maga nyolc hónapjával annia sejtene a dolgok nyitját, mert gögycsélve kapkod az imént érkezett síp-éléje hajló apja gomblyuka felé, ahol egy háromszínű vöröscsillagos aranykabátos jelvény csillog.

Felszámolódtott a műszaki értelmiség munkanélkülisége Szegeden is

Minél közelebb érünk a hároméves terv befejezéséhez és a új öt éves terv megkezdéséhez, annál inkább felszivódik a munkanélküliség.

Ez a folyamat elsősorban a szakembereknél, különösen az iparunk fejlesztésében, a termelés megszervezésében és folytatásában jelentős szerepet betöltő műszaki képzettségű értelmiségieknek, mérnököknek, technikusoknak nyilvánul meg. A Munkaerőgazdálkodási Hivatalok, az államosított ipari nagyüzemek munkaerőgazdálkodási irodái, egymás után küldik más szét az országba, a jelentkezési felhívásokat.

A TECHNIKUS SZAKSZERVEZET csoportjai ennek értelmében felhívták a munkanélküli mérnökök és technikusok figyelmét a lehetőségekre. A felhívások minden esetben erőtmennyel is jártak. Az ország egész területén megindult a technikusok és mérnökök számbavetele, utána pedig a megfelelő munkahelyre való közvetítése.

SZEGEDROL IS mind több és több mérnök jelentkezett átképzésre, hogy utána a megfelelő gyakorlatot megszerezve megállhassák helyüket az átszerveződő, egyre kotszterűbben felszerelt üzemekben. Április közepén újabb mérnököket és technikusokat igényelt a győri Vagongyár.

A MERNÖKÖK és Technikusok Szabad Szakszervezetének szegedi csoportja felvette a kapcsolatot a Vagongyár munkaerőgazdálkodási hivatalával. Szegedre lejtött a győri Vagongyár munkaközvetítő hivatalának két szakértője, hogy a munkanélkülieket számbavegye, képességüket, képzettségüket megállapítsa.

BIZOTTSÁG alakult erre a célra. A bizottság előtt 26 állásnélküli mérnök és technikus jelent meg, akik egytől-egyik alkalmasnak bizonyultak a felvételre. Ezzel a 26 műszaki értelmiségi elhelyezésével felszámolták a műszaki munkanélküliséget Szegeden, sőt már munkaerőhiány jelentkezett.

A GYŐRI VAGONGYÁR eredetileg 50 mérnököt kért Szegedről. De nemcsak a szakmunkások és a műszaki értelmiség száma növekszik állandóan, hanem egyidőben azok életszínvonala is. A gyárakban dolgozó értelmiségiek a jövőben nem könyöradományon élnek a tőkészek uszályába került robbogó lesz, hanem rendes anyagi körülmények között élnek hazájuk és népük szolgálatában.